

Veiligheid binnen de jeugd- afdelingen van PI Noord- Holland Noord

Locatie Zwaag

Inspectie jeugdzorg
Inspectie voor de Sanctietoepassing
Inspectie voor de Gezondheidszorg
Inspectie van het Onderwijs

Utrecht, oktober 2008

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	5
Hoofdstuk 2	Oordeel van de inspecties	7
2.1	Eindoordeel	7
2.2	Onderbouwing van het eindoordeel	8
Bijlage 1	De veiligheid in de PI Zwaag, jeugdplaatsen	13
1.1	Preventie en beheersing van agressie en geweld	13
1.2	Bejegeningsklimaat	14
1.3	Opvoeding en behandeling	16
1.4	Deskundigheid van het personeel	17
Bijlage 2	Overzicht gebruikte informatiebronnen	19

Hoofdstuk 1 Inleiding

De gezamenlijke inspecties hebben op 10 juni 2008 een toezichtbezoek gebracht aan de jeugdafdelingen van penitentiaire inrichting Noord-Holland Noord, locatie Zwaag. Deze jeugdafdelingen bestaan uit tijdelijke inkoopplaatsen, die inmiddels tot 2011 verlengd zijn. De inkoopplaatsen hebben de bestemming van normaal beveiligde opvanginrichting.

Aanleiding

De aanleiding voor het toezicht is gelegen in het feit dat door de sectordirectie JJI is aangegeven dat deze jeugdafdelingen niet in dezelfde mate als reguliere JJI's kunnen voldoen aan eisen voor het bieden van een veilig leef- behandel- en werkklimaat zoals deze door de inspecties in het toetsingskader van de gezamenlijke inspecties voor JJI's zijn geformuleerd.¹ Door het ministerie is in een concept 'Toetsingskader Tijdelijke GW-inkoopplaatsen' aangegeven om welke punten dit gaat en hoe dit in de praktijk opgelost moet worden.²

De inspecties maken zich op basis hiervan zorgen over de punten waaraan niet kan worden voldaan. Belangrijke punten van aandacht zijn, volgens de inspecties, de beschikbaarheid van voldoende pedagogisch geschoold personeel en de begeleiding op afstand door een zogenaamde 'buddy-JJI' die verantwoordelijk is gesteld voor de inhoudelijke begeleiding door de jeugdafdelingen. Dit binnen het gegeven dat jongeren opgesloten worden in een gebouw dat daarvoor niet bedoeld is. Hierdoor is naar de mening van de inspecties bij voorbaat al een verhoogd risico aanwezig op het ontstaan van een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat.

Doel en aanpak

Het doel van dit toezicht is om vast te stellen in hoeverre het verhoogde risico op het ontstaan van een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat binnen de omstandigheden van een penitentiaire inrichting aanvaardbaar is. Tevens wordt nagegaan in hoeverre de penitentiaire inrichting en de inhoudelijk verantwoordelijke buddy-inrichting in staat zijn deze risico's zodanig te verminderen dat sprake kan zijn van een veilige situatie voor de jongeren.

Het onderzoek is uitgevoerd als 'quick scan'. Dit is een verkort onderzoek waarbij op twee niveaus - operationeel of niet operationeel - is getoetst en beoordeeld welke risico's zijn verbonden aan het verblijf van deze jongeren in een penitentiaire inrichting. Als maatstaf geldt het operationele niveau, dit betekent dat de jeugdafdeling van de inrichting geformaliseerd beleid heeft dat bij medewerkers bekend is en in de dagelijkse uitvoering consequent wordt gehanteerd.

¹ "Veiligheid in justitiële jeugdinrichtingen: opdracht met risico's". Inspectie jeugdzorg, Inspectie voor de Sanctietoepassing, Inspectie voor de Gezondheidszorg en Inspectie van het Onderwijs, Utrecht, september 2007.

² Brief DGPJ&S aan Inspectie jeugdzorg 'Toetsingskader tijdelijke GW-inkoopplaatsen' d.d. 26-02-2008.

Net als in het onderzoek naar de veiligheid in JJI's is gebruik gemaakt van een indeling in de volgende risicogebieden: preventie en beheersing van agressie en geweld, het bejegeningssklimaat, de opvoeding en de behandeling van de jongeren, en de deskundigheid van het personeel. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van het toetsingskader van het onderzoek veiligheid JJI's.³

Organisatie van de jeugdafdelingen, locatie Zwaag

In de locatie Zwaag zijn 24 plaatsen bestemd voor jeugdige vreemdelingen vanaf twaalf jaar en zijn eveneens 24 plaatsen bestemd voor preventief gehechte jongeren van zestien jaar en ouder.

De verantwoordelijke buddy-inrichting is JJI De Doggershoek in Den Helder.

De Jeugdschool "De Balans" is een formeel een dependance van de VSO ZMOK-school "Het Dok" in De Doggershoek, en maakt deel uit van de Aloysius Stichting Onderwijs Jeugdzorg.

Opbouw van het rapport:

In hoofdstuk 2 staat het eindoordeel met de onderbouwing. In bijlage 1 is de score van de inspecties op de onderzochte indicatoren opgenomen. Bijlage 2 bevat een overzicht van de in dit onderzoek gebruikte bronnen.

³ "Veiligheid in justitiële jeugdinrichtingen: opdracht met risico's". Inspectie jeugdzorg, Inspectie voor de Sanctietoepassing, Inspectie voor de Gezondheidszorg en Inspectie van het Onderwijs, Utrecht, september 2007.

Hoofdstuk 2 Oordeel van de inspecties

De inspecties onderscheiden vier risicogebieden die alle bijdragen aan de (on)veiligheid van jongeren die (strafrechtelijk) verblijven in een gesloten inrichting⁴. De risicogebieden zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het gaat om:

- **Preventie en beheersing van agressie en geweld:** de inrichting hanteert beleid gericht op preventie en beheersing van incidenten en omgang met agressie.
- **Bejegeningsklimaat:** de inrichting bejegt de jongeren op zodanige wijze dat onveilige situaties zo min mogelijk ontstaan of worden uitgelokt.
- **Opvoeding en behandeling:** het verblijf in de inrichting wordt aangewend voor de (her)opvoeding en behandeling van jongeren op basis van hun individuele behoeften en problematiek.
- **Deskundigheid van het personeel:** het personeel van de inrichting beschikt over voldoende (specialistische) kennis en professionaliteit om een veilig leef-, behandel- en werkklimaat te waarborgen.

Bij de beoordeling van de veiligheidssituatie geldt als maatstaf dat inrichtingen op de vier risicogebieden geformaliseerd beleid hebben dat bij medewerkers bekend is en in de dagelijkse uitvoering consequent wordt gehanteerd. Wanneer dit het geval is, wordt het beleid als operationeel beoordeeld.

De inspecties zijn van mening dat als een inrichting geen operationeel beleid heeft op deze gebieden, de inrichting risico loopt op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat. Het risico wordt groter naarmate op meer indicatoren operationeel beleid ontbreekt.⁵

In de specifieke situatie van de jeugdafdeling in locatie Zwaag geldt dat er bij voorbaat al sprake is van een verhoogd risico door de beschikbaarheid van onvoldoende pedagogisch geschoold personeel, de begeleiding op afstand door De Doggershoek en de gebouwelijke situatie.

2.1 Eindoordeel

Het oordeel over PI Noord-Holland Noord, locatie Zwaag luidt dat er op de jeugdafdeling sprake is van een onaanvaardbare situatie. PI Noord-Holland Noord en R.I.J. De Doggershoek slagen er onvoldoende in het in de jeugdafdeling aanwezige verhoogde risico te verminderen, waardoor een te groot risico bestaat op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat.

De jeugdafdeling wordt gekenmerkt door een zeer gestructureerd leefklimaat waarbinnen het gedrag

⁴ Waar gesproken wordt van een 'inrichting' wordt in het geval van PI Noord-Holland Noord, locatie Zwaag bedoeld *de jeugdafdeling*, inclusief "De Balans" (dependance van de VSO ZMOK-school "Het Dok" in De Doggershoek), en de samenwerking met de 'buddy-JJI' De Doggershoek.

⁵ Per risicogebied zijn criteria geformuleerd die vervolgens zijn uitgewerkt in toetsbare indicatoren (zie bijlage 1).

van de jongeren sterk wordt beheerst. Incidenten worden op deze manier voorkomen of snel aangepakt. Dit leidt er echter ook toe dat de inrichting een leefklimaat heeft dat de jongeren weinig tot geen mogelijkheden geeft om zich te ontwikkelen. Debet hieraan is dat in de inrichting nog onvoldoende een standaard is ontwikkeld voor hoe groepsleiders moeten functioneren. De nadruk op beheersmatig optreden en het tekort aan aandacht voor deskundig methodisch handelen hebben tot gevolg dat de jeugdafdeling weinig vermogen heeft in te spelen op de behoeften van de jongeren. Daar komt bij dat de afdeling een overkoepelende visie en de hiermee samenhangende handelwijze ontbeert hoe om te gaan met jongeren met een (vermoeden van) psychische of psychiatrische aandoening en/of een gedragsstoornis. Geconcludeerd moet worden dat de buddy-constructie met JJI De Doggershoek, vooral bedoeld om inhoudelijke sturing te geven aan de opvang om zodoende mede een veilig leef-, werk- en behandelklimaat te realiseren, in de praktijk te weinig invulling heeft gekregen. Daar komt bij dat het gebouw niet geschikt is voor de opvang van kleine groepen jongeren en hierop onvoldoende kan worden aangepast.

Een laatste opmerking betreft de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's). De inspecties achten de streng beveiligde setting van PI Noord-Holland Noord, locatie Zwaag niet gepast voor de opvang van deze doelgroep. Ten eerste hebben deze jongeren geen strafbare feiten gepleegd, althans hun verblijf op de jeugdafdeling heeft niet tot doel de tenuitvoerlegging van een strafmaatregel. Ten tweede is het uitdrukkelijk de bedoeling dat deze jongeren zich voorbereiden op terugkeer naar het land van herkomst. Niet alleen worden de AMV's binnen de jeugdafdeling niet gestimuleerd zich verder te ontwikkelen, hun worden ook onvoldoende praktische mogelijkheden geboden zich voor te bereiden op terugkeer.

2.2 Onderbouwing van het eindoordeel

Ter onderbouwing van bovenstaand oordeel worden hieronder de belangrijkste conclusies van het onderzoek van de inspecties per risicogebied weergegeven.

Agressie en geweld worden vooral voorkomen en beheerst door de activiteiten van jongeren strak te structureren en door streng op te treden

Het beleid om agressie en geweld te voorkomen is sterk ingebed in het beleid van de PI Noord-Holland Noord, locatie Zwaag als penitentiaire inrichting voor volwassenen. De jeugdafdeling heeft tot nu toe vooral geïnvesteerd in het optimaliseren van de statische beveiliging, regels, programmastructuur en overzicht.

De indeling van het gebouw, de technische en elektronische hulpmiddelen dragen overwegend bij aan een veilige verblijfssituatie voor jongeren en medewerkers. Er zijn echter ook risicovolle plaatsen en momenten. Die doen zich voor als de jongeren zich langs onoverzichtelijke trappenhuizen in groepen begeven van afdeling naar school of luchtplaats en begeleidend personeel onvoldoende toezicht heeft. Ook zijn er plaatsen en momenten in het dagprogramma waar een voor jongeren

ongewoon hoog veiligheidsniveau wordt gehanteerd. Voorbeelden daarvan zijn het ontbreken van uitzicht naar buiten vanuit de celkamers door schuin in het raam geplaatste stalen shutters en de “slangentafel” in de bezoekszaal, die afstand afdwingt tussen jongere en bezoekers om invoer van contrabande te bemoeilijken.

Tevens is nog te weinig aandacht geweest voor andere factoren die van invloed zijn op de veiligheid en op de veiligheidsbeleving van jongeren. De wijze waarop het contact en de relatie tussen groepsleiders en jongeren vorm krijgt is een van die factoren. Of groepsleiders de wijze waarop regels en structuren worden gehandhaafd ook kunnen variëren afhankelijk van de situatie van het moment, is een andere. Het geven van prioriteit aan beheersing vloeit voort uit de visie dat met een duidelijke structuur een fundament gelegd wordt voor een pedagogische interactie tussen groepsleiders en jongeren, op basis waarvan het aanwezige gevoel van veiligheid van jongeren en medewerkers zich verder kan ontwikkelen. De inspecties karakteriseren die visie als risicomijdend en onvoldoende ambitieus om binnen deze uiteindelijk ongunstige penitentiaire randvoorwaarden een evenwichtig regime te ontwikkelen. Kortom, het ontbreekt de inrichting aan een overtuigende veiligheidsvisie.

Het bejegeningssklimaat is weinig gericht op het bieden van contact met en ondersteuning van jongeren

Jongeren worden geïnformeerd over geldende regels, maar voelen zich vooral vaak gecorrigeerd. Regels worden niet door alle groepsleiders op dezelfde wijze gehandhaafd en jongeren hebben het gevoel dat veel regels ad hoc worden gemaakt en toegepast. Ze missen reële inspraakmogelijkheden, doordat geen effectieve en geregelde samenwerking tussen jongerenraad en de leiding van de inrichting bestaat en doordat de jongerenraad niet ondersteund wordt.

De jongeren beschikken niet over een laagdrempelige toegang tot een formele klachtprocedure waarlangs ingediende klachten snel afgehandeld kunnen worden. Ook worden ze bij indiening en behandeling van klachten onvoldoende ondersteund.

Daarnaast besteedt de jeugdafdeling onvoldoende aandacht aan het bieden van een voorspelbaar perspectief voor jongeren. De mentorrol wordt door groepsleiders verschillend ingevuld en verblijfsplannen zijn er nauwelijks. In de praktijk wordt er wel gesproken met jongeren door de mentoren, maar omdat deze gesprekken door de verschillende medewerkers anders ingevuld worden, gebeurt dit niet eenduidig en consequent. Hierdoor ontbreekt het te vaak aan een betrouwbaar aanspreekpunt voor de jongeren en aan duidelijke ijkpunten in het verblijf.

Ten slotte ligt er weinig nadruk op een respectvolle omgang met jongeren. Er zijn namelijk wel richtlijnen voor het nemen en verantwoorden van sanctionerende en vrijheidbeperkende maatregelen, maar de inrichting besteedt te weinig aandacht aan de communicatie hierover met de jongeren. De jeugdafdeling gaat ervan uit dat de strakke kaders van het dagprogramma, waarbinnen er weinig ruimte is voor onverwachte situaties en incidenten, als voordeel heeft dat de jongeren respect hebben voor de medewerkers. Maar men slaagt er niet in een klimaat van wederzijds respect te creëren waarin de privacy en persoonlijke levensfeer van de jongeren wordt beschermd en besluiten duidelijk worden verantwoord.

De ontwikkeling en opleiding van jongeren is niet leidend voor het handelen van medewerkers en de kwaliteit van de behandeling schiet tekort

Zowel het dagprogramma als de leefomgeving zijn niet afgestemd op de ontwikkelingsbehoeften van de jongeren. Het werken volgens het Sociale Competentiemodel is niet zichtbaar op de groepen. Jongeren vervelen zich, omdat er te weinig uitnodigende activiteiten zijn en ze veel tijd doorbrengen op hun kamer. Dit is deels te wijten aan het feit dat er maar één huiskamer per twee groepen beschikbaar is, de inrichting komt twee huiskamers te kort. Consequentie van deze omissie is dat als één groep gebruik maakt van de huiskamer voor groepsactiviteiten de andere groep noodgedwongen op de eigen kamer verblijft.

Een positieve uitzondering binnen de dagstructuur van de jongeren is de school. Deze neemt de belangrijkste plek in waar het gaat om het bieden van een pedagogisch klimaat. Het totale aanbod van de inrichting op pedagogisch gebied leunt te zwaar op het aanbod van de school. De school heeft weliswaar een verantwoord pedagogisch aanbod, maar de tijd die een jongere doorbrengt op school is beperkt: 24 uur verdeeld over vier en een halve dag.

Binnen het onderwijsprogramma is in de handelingsplannen aandacht voor het gedrag van de jongeren. Het onderwijs zelf is in basis echter beperkt tot een aanbod dat geënt is op vmbo programma's. Dit is een bewuste keuze gezien de korte verblijfsduur van de jongeren.

Medewerkers zijn zich bewust van de toename van psychiatrische en gedragsstoornissen bij jongeren en zijn van mening dat deze problemen behandeling behoeven. De inrichting is echter niet in staat deze behandelingen consequent en effectief te bieden of expertise van buiten de inrichting hierbij te betrekken. Het fundament voor het verantwoord (laten) uitvoeren van behandelingen is zwak. Er is onvoldoende coördinatie van zorg, taakafbakening zijn niet geformuleerd en criteria voor de indicatiestelling voor overplaatsing van een jongere naar De Doggershoek ontbreken. Systematische psychiatrische screening bij binnenkomst van de jongeren vindt niet plaats, wel worden jongeren in het psychomedisch overleg besproken.

Tot slot ontbreekt het op de afdelingen aan de mogelijkheid een jongere tijdelijk af te zonderen om zodoende plaatsing in een isoleercel te voorkomen. Indien plaatsing in een isoleercel noodzakelijk is, moeten jongeren over een onveilige afstand (door o.a. een smal trapportaal) worden verplaatst.

De deskundigheid van het personeel is ontoereikend en onvoldoende afgestemd op de doelgroep

Ondanks duidelijke inspanningen van de jeugdafdeling om de deskundigheid van het personeel te bevorderen en het feit dat medewerkers gemotiveerd zijn om met deze doelgroep te werken, is er nog geen waarborg dat groepsleiders werken volgens een op de doelgroep afgestemde methodiek. Een belangrijk deel van de groepsleiders zijn voormalig PIW-ers die niet opgeleid zijn voor het werken met de doelgroep. Daarnaast is er een aantal jongere groepsleiders die opgeleid zijn voor het werken met de doelgroep. Bijna alle groepsleiders hebben een cursus voor het werken met het Sociaal Competentiemodel gevolgd, maar de implementatie van deze methodiek wordt in de praktijk

bemoeilijkt, omdat er een cultuurverschil is tussen de twee groepen groepsleiders. Bovendien is er te weinig structurele aansturing en ondersteuning vanuit staf en middenkader.

De rol van de behandelverantwoordelijke en het afdelingshoofd als diegenen die het werken volgens de methodiek samen moeten bewaken, wordt nauwelijks ingevuld. Er is slechts één gedragswetenschapper beschikbaar, die haar tijd in het bijzonder besteedt aan de afdeling voor preventief gehechten. Alleen bij een crisissituatie is zij beschikbaar voor de afdeling voor jeugdige vreemdelingen. De methodiekcoach van De Doggershoek moest ten tijde van het inspectieonderzoek nog beginnen.

De inrichting voorziet slechts beperkt in de mogelijkheid voor medewerkers om zich te scholen op het gebied van de gezondheidszorg (waaronder herkennen van afwijkend gedrag, herkennen (bij-)werkingen van medicatie).

Bijlage 1 De veiligheid in de PI Zwaag, jeugdplaatsen

De paragrafen van deze bijlage zijn gewijd aan de scores op de risicogebieden *Preventie en beheersing van agressie en geweld, Bejegeningsklimaat, Opvoeding en behandeling en Deskundigheid van het personeel*. Elk risicogebied is verdeeld in een aantal criteria met indicatoren. Elke paragraaf bevat de uitwerking van een criterium in indicatoren en de scores van de inspecties per indicator. De scores zijn weergegeven op een tweepuntsschaal: *niet operationeel* en *operationeel*. Bij de beoordeling geldt als maatstaf dat de jeugdafdeling van de inrichting op de betreffende indicator geformaliseerd beleid heeft dat bij medewerkers bekend is en in de dagelijkse uitvoering consequent wordt gehanteerd. Wanneer dit het geval is, is een indicator als operationeel beoordeeld. Dit betekent dat als een inrichting vastgelegd beleid heeft dat niet zichtbaar in het dagelijks handelen van medewerkers wordt toegepast, de inspecties dit als niet operationeel beoordelen.

1.1 Preventie en beheersing van agressie en geweld

Dit risicogebied kent twee criteria: *de inrichting neemt afdoende maatregelen om agressie en geweld te voorkómen* en *de inrichting treedt adequaat op tegen agressie en geweld*. Allebei de criteria komen hieronder achtereenvolgens aan bod. Elk met een aantal indicatoren.

1.1.1 Voorkómen van agressie en geweld

Scores per indicator

Criterion	Niet operationeel	Operationeel
De inrichting neemt afdoende maatregelen om agressie en geweld te voorkómen		
Indicatoren		
De indeling van het gebouw is veilig	√	
De inrichting heeft Inzicht in veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers door periodiek onderzoek met gestandaardiseerde instrumenten	√	
Inventarisatie van veiligheidsrisico's leidt tot zichtbare maatregelen ter verbetering	√	
De medewerkers passen beleid preventie en beheersing incidenten toe en maken dit kenbaar aan de jongeren		√
De medewerkers krijgen structureel training in het omgaan met agressie en geweld en kunnen dit toepassen.		√
De medewerkers zijn op de hoogte van beleid ongewenste omgangsvormen	√	
De medewerkers zijn op de hoogte van beleid integriteitsbreuken	√	

1.1.2 Optreden tegen agressie en geweld

Scores per indicator

 criterium De inrichting treedt adequaat op tegen agressie en geweld	Niet operationeel	Operationeel
Indicatoren		
De inzet van (extra) personeel op risicomomenten/locaties is geformaliseerd		√
Er is een procedure voor melding, registratie en analyse van incidenten en de medewerkers passen deze ook toe		√
De medewerkers zijn op de hoogte van de alarmeringsprocedure en passen deze toe.		√
De inrichting en de school hebben de wijze waarop zij m.b.t. incidenten samenwerken vastgelegd en voeren deze uit		√
Er is een procedure voor opvang en nazorg bij incidenten, de medewerkers kennen deze en passen deze toe	Niet onderzocht	

1.2 Bejegeningssklimaat

Dit risicogebied kent drie criteria: *de inrichting waarborgt de rechten van de jongeren, de inrichting biedt de jongeren een voorspelbaar perspectief en de inrichting gaat respectvol om met de jongeren.* Alle drie de criteria komen hieronder achtereenvolgens aan bod. Elk met een aantal indicatoren.

1.2.1 Waarborgen rechten jongeren

Scores per indicator

 criterium De inrichting waarborgt de rechten van de jongeren	Niet operationeel	Operationeel
Indicatoren		
De inrichting informeert de jongeren over hun rechten en plichten	√	
Klachtprocedures, verzoek- of bezwaarschriften zijn voor jongeren een vanzelfsprekend en geaccepteerd middel	√	
De inrichting ondersteunt jongeren actief bij het regelen van hulp en rechtsbijstand bij de behandeling van klachten	√	
De visie op het recht op medische/psychiatrische behandeling is bekend en de medewerkers handelen hiernaar	√	
De visie op geprotocolleerd uitvoeren van separaties en isolaties is bekend en sturend voor het handelen van medewerkers	√	
De dagbesteding van de jongeren (onderwijs of anderszins) is een essentieel onderdeel van de opvoeding/behandeling		√

1.2.2 Bieden van voorspelbaar perspectief

Scores per indicator

 criterium De inrichting biedt de jongeren een voorspelbaar perspectief	Niet operationeel	Operationeel
Indicatoren		
De inrichting geeft systematisch informatie aan de jongeren over doel en perspectief van het verblijf	√	
De inrichting betreft de jongeren structureel bij besprekingen over hun verblijfs-/behandelplan	√	
De inrichting betreft de ouders/ wettelijke vertegenwoordigers structureel bij besprekingen over het verblijfs-/behandelplan	√	
De school geeft informatie aan de jongeren over doel en perspectief		√

1.2.3 Omgang met de jongeren

Scores per indicator

 criterium De inrichting gaat respectvol om met de jongeren	Niet operationeel	Operationeel
Indicatoren		
De medewerkers passen het beleid m.b.t. de bescherming van privacy en persoonlijke levenssfeer toe	√	
De medewerkers voeren het beleid m.b.t. naleving gedragsregels/ omgangsvormen consequent uit en het beleid is bekend bij de jongeren.		√
Nemen en verantwoorden van sanctionerende en geweldsmaatregelen gebeurt volgens op BJJ gebaseerde protocollen. De inrichting besteedt expliciet aandacht aan afwijkingen en communicatie hierover met de jongeren	√	
Beleid m.b.t. besluitvorming en verantwoording bij intrekken en toekennen vrijheden wordt consequent toegepast en is bekend bij jongeren	√	

1.3 Opvoeding en behandeling

Dit risicogebied kent twee criteria: *de inrichting stelt de opvoeding van de jongeren centraal* en *de inrichting behandelt jongeren met psychiatrische en gedragsproblematiek*. Allebei de criteria komen hieronder achtereenvolgens aan bod. Elk met een aantal indicatoren.

1.3.1 Opvoeding

Scores per indicator

 criterium De inrichting stelt de opvoeding van de jongeren centraal	Niet operationeel	Operationeel
Indicatoren		
Het dagprogramma sluit aan bij ontwikkelingsbehoeften van jongeren en is bij medewerkers en jongeren bekend. Afwijkingen worden onderbouwd.	√	
De leefomgeving is afgestemd op ontwikkelingsbehoeften en heeft een uitnodigend karakter voor jongeren.	√	
De inrichting bepaalt naar welke leefgroepen individuele jongeren gaan op basis van een screening binnen de inrichting, problematiek en delictgeschiedenis jongere		√
De school bepaalt de samenstelling van de schoolgroepen aan de hand van ontwikkelingsbehoeften van individuele jongeren	√	
Frequentie, samenstelling en inhoud van multidisciplinair overleg over dagelijkse begeleiding jongeren/leerlingen op zowel leefgroep als school is vastgelegd	√	
Commissie voor de Begeleiding bepaalt de beginsituatie voor alle leerlingen	Niet onderzocht	
Er is een systeem voor het volgen van vorderingen en ontwikkeling leerlingen op basis waarvan de school het onderwijs vorm geeft	Niet onderzocht	
Leerinhouden/dagprogramma bevatten aanbod en aanpak passend bij de onderwijsbehoeften, vastgelegd in het handelingsplan	√	
Bespreken en evalueren van de uitvoering van het handelingsplan is ingebed in de overlegstructuur van de school	Niet onderzocht	

1.3.2 Behandeling

Scores per indicator

Criterion De inrichting behandelt jongeren met psychiatrische en gedragsproblematiek	Niet operationeel	Operationeel
Indicatoren		
De visie op het voorkomen van psychiatrische stoornissen maakt onderdeel uit van het inrichtingsbeleid	√	
Er is een methode voor het herkennen en diagnosticeren van behandelbare psychiatrische stoornissen, deze maakt deel uit van het inrichtingsbeleid	√	
Een intern en/of extern behandelaanbod voor behandelbare psychiatrische stoornissen maakt deel uit van het inrichtingsbeleid	√	
De visie op het uitvoeren van geprotocolleerde geneeskundige handelingen onder dwang is bekend bij medewerkers en sturend voor hun handelen	√	
Er is behandeloverleg waar multidisciplinaire vaststelling van het medisch-psychiatrisch behandelbeleid structureel plaats vindt		√
De behandeling van PIJ'ers en civielrechtelijk geplaatste jongeren gebeurt op basis van een concreet uitgewerkt behandelplan. Het behalen van de doelen uit dit plan krijgen expliciet aandacht.	n.v.t.	

1.4. Deskundigheid van het personeel

Dit risicogebied kent één criterium: *de inrichting draagt zorg voor een professionele bedrijfscultuur.*

Het criterium komt hieronder aan bod met een aantal indicatoren.

1.4.1 Bedrijfscultuur

Scores per indicator

Criterion De inrichting draagt zorg voor een professionele bedrijfscultuur	Niet operationeel	Operationeel
Indicatoren		
De formatie van de gezondheidszorgfuncties voldoet aan de DJI adviesnorm	√	
De 7x24 uurs bereikbaarheid arts en psychiater functioneert en is schriftelijk vastgelegd		√
De kwaliteit en deskundigheid van het personeel in relatie tot de doelgroep is geregeld door het hanteren van objectieve selectieprocedures en doordat medewerkers hun taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden kennen	√	
Het beleid voor de professionele ontwikkeling van de medewerkers voorziet in structurele ondersteuning van medewerkers bij de uitvoering van het werk. Er zijn inwerkprogramma's en interne opleidingen	√	
De medewerkers worden gestimuleerd of verplicht om gebruik te maken van het scholingsaanbod op gezondheidszorggebied	√	
Het handelen van medewerkers in relatie tot de behoefte van de doelgroep is gegarandeerd doordat zij volgens een vastgelegde methodiek werken en hun handelen aan kunnen passen aan de situatie	√	

Bijlage 2 Overzicht gebruikte informatiebronnen

Documenten

- Samenwerkingsovereenkomst R.I.J. De Doggershoek – P.I. Zwaag. Finale conceptversie 29 mei 2008.
- Lijst medewerkers met: naam, contract, bijzonderheden, opleiding algemeen en opleiding specifiek. Juni 2008.
- Groepsregels.
- Schoolgids 2007-2008 JJI School “De Balans”. P.I. Noord Holland Noord.
- Plan van Aanpak JJI School Zwaag.
- JJI School groepsrooster voor 5 groepen.
- Lesgroepindeling.
- Activiteiten Programma JJI Zwaag.
- Dagprogramma's 1, 2, 3 en 4 (augustus 2007).
- Dienst Justitiële Inrichtingen, Verslag visitatie Jeugdplaatsen PI Zwaag. April 2008.
- Plan van Aanpak n.a.v. Rapport Visitatie Jeugdplaatsen.

Dossiers

- De inspectie heeft 5 cliëntendossiers onderzocht.

Gesprekken

- Gesprek met Directie PI Noord-Holland Noord, De Doggershoek en de school.
- Gesprek met Unitdirecteuren en hoofd beveiliging.
- Gesprek met jongeren.
- Gesprek met groepsleiders jeugdafdeling.
- Gesprek met vertegenwoordiging PMO (psycho medisch overleg).
- Gesprek met beveiligingsmedewerkers.
- Gesprek met gedragsdeskundige.
- Gesprek met afvaardiging Commissie van Toezicht.
- Gesprek met afvaardiging van het onderwijs.

